

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra výtvarné kultury
Klatovská 51, 306 14 Plzeň
Tel.: 377 636 493, 377 636 471
e-mail: suromar@kvk.zcu.cz

Protokol o hodnocení Bakalářské práce

Název práce: Vizuální zobrazení ženy v současném světovém umění

Práci předložila studentka: Klára Podlahová

Studijní obor: Vizuální kultura se zaměřením na vzdělávání

Posudek vedoucího práce

Práci hodnotil: Doc. PaedDr. Jan Slavík

1. Cíl práce

Cílem bakalářské práce bylo získat poznatky o pojetí konceptu ženy a ženství ve vizuálních zobrazeních v dílech současných světových umělkyní a v kontextu genderových studií je kriticky zhodnotit. V průběhu řešení úkolu autorka tento cíl doplnila o další cíle stanovené v doplňujícím projektu: průzkum pojetí ženy, ženství, muže a mužství mezi žáky a studenty základních, středních a vysokých škol. Tento průzkum využil jednak klasické metody dotazníku, jednak analýzy vybraných výtvarných prací. Přestože se jednalo o průzkum anketního typu, tj. bez ambicí na zobecňování podložené statistickou analýzou, představuje důležité a přínosné dokreslení poznatků vůči tematice původního záměru. Jak původně navržený cíl, tak nově zvolené cíle byly v práci splněny.

2. Obsahové zpracování

V teoretické části textu autorka nejprve věnuje pozornost pojmovému vymezení své tematiky. S oporou v relevantní odborné literatuře vysvětluje pojmy „feminita“ a „maskulinita“ a rozebírá různé typy diskurzu vztaženého ke genderové identitě (diskurz genderového esencionalismu, socializace, individualismu, biologizující diskurz, diskurz heterosexuality, diskurz jinakosti). Poté stručně objasňuje pojetí

genderových rolí a genderových stereotypů jako východisko pro své dva přístupy k pozici žen v rámci výtvarného umění: žena jako subjekt – umělkyně, žena jako předmět vizuálního zobrazení. V této souvislosti se zamýšlí nad tématem krásy ve vztahu k proměnám identity („hry s identitou“), nad tématem genderových a sociálních rolí a tématem tělesnosti.

V empirickovýzkumné části se K. Podlahová zaměřuje na prozkoumání názorů a postojů respondentů k typickým rysům feminity a maskulinity. Přitom kombinuje poznatky z analýzy pojmového vymezení a z analýzy obrazného vymezení těchto rysů tak, aby dosáhla dostatečně plastické a komplexní ilustrace prototypu ženy či muže v pojetí zkoumaných věkových skupin respondentů (žáci základní školy, středoškolští studenti, vysokoškolští studenti). Vzhledem k tomu, že se jedná o anketní průzkum, autorka neformulovala metodicky testovatelné hypotézy, ale pouze své odhady (předpoklady) výsledků a statistiky užívá jen k souhrnnému náhledu na hromadná data, nikoliv jako nástroje testování hypotéz. Tento postup pokládám za korektní.

Souhrnné interpretace zjištěných výsledků (s. 57) by mohly být ještě rozváděny a rozpracovány do větší hloubky, nicméně i ve stručném soupisu se v nich ukazují podnětná zjištění, především méně stereotypní pohled na obraz ženy, než autorka předpokládala, ale také náznak ontogenetického vývoje v přístupu k tělesnosti a nahotě, který Podlahová podnětně vztahuje ke zvyklostem školního diskurzu. Neméně podnětné a zajímavé výsledky přinesla i analýza výtvarného projevu respondentů. V celkovém pohledu, přes výše uvedené náznaky rozmanitosti přístupů mezi respondenty, autorka konstatuje, že sklon k genderovým stereotypům se u jejích respondentů zřetelně projevil (s. 79).

3. Charakteristika a hodnocení formy, technické i řemeslné složky práce

Uplatnění badatelské metodiky v práci je korektní a pozorné k pravidlům i tradici oboru.

4. Formální náležitosti

Text splňuje formální náležitosti v souladu se standardními pravidly tohoto typu práce. Místy lze v textu nalézt drobné formulační neobratnosti nebo zkratkovitá vyjádření myšlenky. Celkový smysl sdělení však jimi není zkreslen.

5. Stručný komentář hodnotitele

Z pohledu vedoucího práce konstatuji, že K. Podlahová přistupovala k řešení svého bakalářského úkolu zodpovědně, s erudicí navrhovala výzkumné nástroje a věnovala dostatečnou pozornost studiu odborné literatury. Její práce je s ohledem na své téma pro naše pracoviště průkopnická a má předpoklady k tomu, aby založila tradici zkoumání důležitého konceptu genderové identity s jeho vnitřní diferencí: koncept feminity a maskulinity. Pro oblast všeobecného vzdělávání je tento koncept velmi důležitý nejenom z hlediska našeho oboru, ale s mnoha přesahy do oborů jiných ve všech úrovních obsahové transformace: úrovni personalizační, socializační i enkulturační.

6. Otázky a připomínky na autora práce k bližšímu vysvětlení při obhajobě

Genderovou roli lze pojímat v relativní izolaci od jejího protějšku, anebo jako komplementární součást protilehlé role. Jaký byl z tohoto hlediska Váš přístup k pojetí genderových rolí? Jaké rozdíly nebo shody mezi těmito dvěma možnostmi spatřujete s pohledem na kontext všeobecného vzdělávání?

7. Navrhovaná známka

Výborně

Datum: 24. 7. 2013

Podpis: Doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc.